

dr Agnieszka Piskorska
Instytut Anglistyki
Uniwersytet Warszawski

Autoreferat

1. Imię i Nazwisko.

Agnieszka Piskorska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

2001 – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, Wydział Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł rozprawy doktorskiej „Introducing Sentential Inferences into R.W. Langacker’s Cognitive Grammar” (*Ujęcie inferencji zdaniowych w ramach gramatyki kognitywnej R.W. Langackera*), praca napisana pod kierunkiem dr hab. Ewy Mioduszeńskiej;

1991 – magister filologii angielskiej, Instytut Anglistyki, Wydział Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł pracy magisterskiej „The Cognitive and Relevance-theoretic Approaches to Metaphor – a Comparison” (*Porównanie kognitywnego i relewancyjnego podejścia do metafory*), praca napisana pod kierunkiem dr Barbary Dancygier.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.

od 2005 do chwili obecnej adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa Angielskiego Stosowanego Instytutu Anglistyki UW;

2001 – 2004 adiunkt (w niepełnym wymiarze czasu pracy) w Zakładzie Językoznawstwa Angielskiego Stosowanego Instytutu Anglistyki UW;

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego:

Monografia *Po co rozmawiamy? O funkcjach komunikacji w ujęciu teorii relewancji*

b) (autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa):

Agnieszka Piskorska

Po co rozmawiamy? O funkcjach komunikacji w ujęciu teorii relewancji
2016, Kraków: Tertium

c) omówienie celu naukowego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Monografia *Po co rozmawiamy? O funkcjach komunikacji z perspektywy teorii relewancji* omawia wybrane funkcje poznawcze i interpersonalne, jakie mogą zostać zrealizowane poprzez komunikację werbalną. Celem pracy jest wprowadzenie funkcji komunikacji do sfery zagadnień objętych badaniami w ramach Teorii Relewancji (Sperber i Wilson 1986/95), w której temat ten nie został do tej pory opracowany. W monografii zarysuję ogólne podejście do problemu oraz przedstawiam szczegółowe opisy mechanizmów wybranych funkcji. Na poziomie ogólnym, zaproponowane przeze mnie ujęcie zakłada, iż każdy akt komunikacji niesie ze sobą unikatową konstelację funkcji, które mogą tworzyć kontinua. Część z nich może być realizowana jako funkcje wyraźnie określone, a część jako funkcje słabe i w różnym stopniu nieokreślone (w sensie komunikacji słabej – *weak communication* i nieokreśloności – *indeterminacy* przyjętym i szeroko stosowanym w teorii relewancji, np. Sperber i Wilson 1986/95, 2015; Jodłowiec 2015). Taki punkt widzenia koresponduje również z obowiązującym w teorii deflacyjnym podejściem do zjawisk komunikacyjnych (Sperber i Wilson 2008, Wilson 2006), według którego tworzą one kontinua i płynnie przechodzą w zjawiska innego rodzaju (np. dosłowność w metaforyczność, eksplicytność w implicytność, przytaczanie poglądów w ironiczne dystansowanie się od nich itp.)

Na poziomie szczegółowym, odnoszę się do wybranych funkcji komunikacji, takich jak perswazja, rewaluacja przekonań, obrażenie odbiorcy, zakomunikowanie słabych i nieparafrazowalnych implikacji przez przekaz humorystyczny, ustalenie wspólnych preferencji i wspólnego nastawienia do obopólnie znanych poglądów i opinii, tworzenie lub wzmacnianie poczucia więzi oraz tworzenie lub wzmacnianie poczucia dystansu pomiędzy interlokutorami. Świadomie stosuję partykularne podejście do funkcji komunikacji, opisując poszczególne ich przykłady i rezygnując z prób sporządzania całościowego opisu i/lub taksonomii. Uzasadniam to uznaniem znaczącej roli wspomnianej powyżej nieokreśloności w komunikacji, która sprawia, iż trudno jest niekiedy poszczególne funkcje wyodrębnić, zwłaszcza, jeśli przekazywane są w warstwie implicytnej - w opinii Sperbera i Wilson (1986/95[2011]: 84) w przypadku komunikacji implicytnej słabej, nadawca może „jedynie oczekiwać, że nada myślom odbiorców pewien kierunek”. Nie bez znaczenia dla wyboru partykularnej perspektywy w opisie funkcji komunikacji jest także stanowisko wyrażone przez twórców teorii relewancji (Sperber i Wilson 1986/95, rozdz. 4.10), którzy krytycznie odnieśli się do ujęć funkcji komunikacji zaproponowanych w ramach teorii aktów mowy, które jako jedno ze swoich zadań traktowały stworzenie klasyfikacji aktów illokucyjnych, składającej się z niewielkiej liczby kategorii, wyłonionych na podstawie sformalizowanych kryteriów podziału. Choć krytyka Sperbera i Wilson odnosiła się głównie do typologii Searle’a (1975), przedstawione przez nich argumenty można odnieść również do innych propozycji taksonomii aktów mowy (np. Austina 1962/75 oraz Bacha i Harnisha 1979) oraz ogólnie do założeń tego programu. W świetle przedstawionych powyżej założeń dotyczących nieokreśloności i odrzucenia konieczności całościowego ujmowania funkcji komunikacji w postaci taksonomii, przyjęte przeze mnie podejście partykularne jest zatem naturalnym wyborem. W ten sposób, uznając potrzebę badania funkcji komunikacji – „działania słowami”, których postawienie poza nawiasem teorii prowadzi do jej zubożenia, uwzględniłam postulaty pragmatyki relewancyjnej, które uznaję za przekonujące i dobrze udokumentowane.

Moja praca rozszerza obszar badawczy podejmowany w ramach teorii relewancji poprzez wprowadzenie do niego zagadnień wykraczających poza problemy zrozumienia

komunikatu. Do tej pory, zainteresowania teoretyków relewancji skupiały się głównie wokół pozytywnych efektów poznawczych (*positive cognitive effects*, Sperber i Wilson 1986/95[2011]: 374) polegających na modyfikacji przekonań odbiorcy aktu komunikacji. Należy jednak mieć na uwadze, że komunikacja pełni także wiele funkcji interpersonalnych, w odniesieniu do których podejmuję w pracy trzy główne wątki. Pierwszy z nich dotyczy obrażania odbiorcy komunikatu i wiąże się z badaniami nad (nie)grzecznością językową (np. Leech 1983; Brown i Levinson 1987; Marcjanik 1992, 2007; Culpeper 1996, 2011; Haugh 2007; 2015; Skudrzyk 2007; Terkourafi 2015). Odnosząc się polemicznie do wybranych poglądów w tym nurcie badań, przedstawiam stanowisko, według którego kluczowa dla uzyskania efektu obrażenia jest intencja nadawcy, a następnie proponuję opis mechanizmu prowadzącego do obrażenia odbiorcy poprzez zbiór słabych implikatur wywierający określone „wrażenie” (Sperber i Wilson 2015).

Drugi podjęty przeze mnie wątek ma związek humorem werbalnym, którego podstawową funkcją jest rozbawienie odbiorcy. Nawiązując do badań psychologicznych, w których stwierdzono istotny wpływ emocji pozytywnych, w tym rozbawienia, na zwiększenie zasobów poznawczych osoby doświadczającej tych emocji (Isen 1970, 1987, 2001; Fredrickson 2001, 2003; Kryś 2010; Kryś i Wojciszke 2013) przedstawiam humor werbalny w jego funkcji rozszerzania możliwości interpretacyjnych odbiorcy. Funkcja ta prowadzi do uzyskania unikatowych efektów przetworzenia komunikatu, które wynikają z eksplorowania inkongruencji, będącej cechą charakterystyczną humoru. Postuluję przy tym, aby za mechanizm prowadzący do uzyskania tych efektów uznać emergencję – nową jakość powstałą ze zderzenia nieprzystających scenariuszy, czyli inkongruencji.

Trzecim wątkiem związanym z funkcjami interpersonalnymi komunikacji jest użycie ironii w celu utrwalenia poczucia więzi pomiędzy interlokutorami lub zdystansowania się od rozmówcy. Tego typu efekty były opisywane w licznych pracach (np. Dews i in. 1995; Colston 1997; Gibbs 2001; Gibbs i Colston 2001; Pexman i Zvaigzne 2004), jednak nie podjęto do tej pory prób powiązania ich z żadnym teoretycznym modelem ironii. W moim przekonaniu, relewancyjne ujęcie ironii jako przywołania echem zawiera wbudowany element społeczny, który w naturalny sposób wyjaśnia jej funkcje zbliżania i oddalania rozmówców. Dzieje się tak, ponieważ w proponowanym przez teoretyków relewancji opisie ironii (np. Wilson i Sperber 1992, 2012; Yus 2000) istnieje możliwość aluzyjnego przywołania przekonań kulturowych o charakterze normatywnym. W oparciu o ten element relewancyjnego modelu ironii, proponuję wyjaśnienie jej funkcji zbliżania i oddalania w kategoriach określania się rozmówców względem przywołanych przez ironię norm.

Pragnę podkreślić, że zaproponowane przeze mnie ujęcie funkcji interpersonalnych w ramach teorii relewancji nie pociąga za sobą konieczności zmiany aparatu tej teorii ani postulowania nowych pojęć. Moja propozycja natomiast niektóre z istniejących już wcześniej elementów teorii rozwija. W największym zakresie dotyczy to pojęcia eksplikatury wyższego poziomu (*higher-level explicature* Wilson i Sperber 1993), która była do tej pory omawiana jedynie w odniesieniu do ironii (np. Sperber i Wilson 1998; Wilson 2006). W pracy proponuję uznanie nieokreśloności w ramach eksplikatury wyższego poziomu jako źródła efektów komunikacyjnych, z których część jest związana z opisanymi powyżej funkcjami obrażenia, zbliżania, oddalania itp. W tym celu posługuję się pojęciem „niewspierającego” (lub nie w pełni wspierającego) nastawienia do komunikatu, które pozwala nadawcy zakomunikować pewną treść, nie określając stopnia, w jakim treść ta stanowi jego przekonanie. Chcę również zaznaczyć, iż pomimo uczynionego przeze mnie w pierwszym rozdziale nawiązania do perlokucji (Austin 1962/75), opisywane efekty komunikacji nie stanowią, w moim przekonaniu, kolejnego

etapu przetwarzania wypowiedzenia, lecz są jedynie drugą stroną zrozumienia komunikatu. Pogląd taki pozostaje w zgodzie z „kognitywnym podejściem do emocji” (Oatley i Johnson-Laird 1987; Lazarus 1991).

Oprócz omówionych powyżej funkcji związanych ze wzbudzeniem w odbiorcy różnego rodzaju reakcji afektywnych, poświęcam także nieco uwagi funkcji perswazyjnej, która była już wcześniej w teorii relewancji omawiana (np. Sperber i in. 2010). Celem moim jest przedstawienie podejścia relewancyjnego jako kognitywnej teorii argumentacji na tle innych podejść badających skuteczność perswazji oraz przedstawienie korzyści, jakie niesie ze sobą przyjęcie perspektywy kognitywnej (np. możliwość wyjaśnienia, w jaki sposób wśród odbiorców utrwalane są przekonania kulturowe komunikowane jako implikowane przesłanki [Sperber 1996], powiązanie zrozumienia z perswazją i inne).

Uznałam także za zasadne odniesienie się do problemu możliwości zachowania funkcji komunikacji w przekładzie. W świetle przyjętego przeze mnie stanowiska postulującego znaczną nieokreśloność znaczenia i funkcji komunikatu, tak zwana ekwiwalencja funkcjonalna (House 1991; Nord 1993) wydała mi się zagadnieniem wartym ponownego przedyskutowania. Rozdział poświęcony zachowaniu funkcji tekstu w przekładzie nie przynosi odpowiedzi na pytanie, czy może istnieć ekwiwalencja funkcjonalna pomiędzy oryginałem a przekładem (pytanie, jak ją osiągnąć nie zostaje nawet wyartykułowane), a jedynie odnosi się do wybranych poglądów przedstawicieli różnych nurtów translologicznych oraz zarysowuje pewien kierunek myślenia polegający na dążeniu do osiągnięcia ekwiwalencji funkcjonalnej poprzez zachowanie interpretacji oryginału.

Oprócz wymienionych powyżej głównych założonych celów monografii, tj. wprowadzenia do teorii relewancji cząstkowego opisu funkcji komunikacji, rozszerzenia obszaru jej badań na zagadnienia interpersonalne o charakterze afektywnym oraz rozwinięcia wykorzystania pojęcia eksplikatury wyższego poziomu do opisu zjawisk komunikacyjnych, spełnia ona także inne, pomniejszych cele. W każdym rozdziale znajduje się krótkie postscriptum, które pozwala mi uzupełnić zawartą w nim treść o dodatkowe informacje lub odnieść rozważany w rozdziale temat do zjawisk komunikacji codziennej. W ten sposób, relewancyjne analizy funkcji komunikacji zostają odniesione do agresji w relacjach partnerskich, do poczucia humoru specyficznego dla grup narodowych, do ponoszenia odpowiedzialności za treść komunikatów wygłaszanych żartobliwie oraz do funkcji komunikowanych przez tytuły filmów. Ponadto, rozważania teoretyczne ilustruję wieloma przykładami zaczerpniętymi z codziennego dyskursu, z dialogów filmowych lub tekstów prasowych, internetowych i literackich. Postscripta oraz przykłady stanowią pomost pomiędzy teorią a praktyką komunikacji, wskazując na możliwości zastosowania proponowanych rozwiązań do analizy danych pochodzących z różnego rodzaju sytuacji komunikacyjnych (np. w kontaktach profesjonalnych) oraz do prowadzenia badań stosowanych nad różnymi aspektami komunikacji.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych.

Po doktoracie opublikowałam 15 artykułów w zbiorach i czasopismach, z czego 2 jako współautorka oraz jeden raport konferencyjny, również jako współautorka. Jestem również współautorką publikacji książkowej o charakterze poradnika metodycznego dla nauczycieli uczniów z dysfunkcjami wzroku. Byłam współredaktorką 5 tomów zbiorowych oraz jednego, który wydałam samodzielnie. Oprócz publikacji, które już ukazały się drukiem, obecnie w druku są dwa kolejne artykuły, które tematycznie powiązane są z tematem

omówionej powyżej monografii (zamieszczam je w załączniku z wykazem publikacji poza listą prac opublikowanych).

Moje dotychczasowe zainteresowania badawcze obejmują trzy pola, które spaja teoria relewancji. Są to język figuratywny (w szczególności humor i ironia), translatoryka oraz rozumienie świata przez osoby z dysfunkcjami wzroku. Omawiam je kolejno poniżej.

A. Humor i ironia oraz inne rodzaje niedosłowności w komunikacji

W ramach badań nad językiem figuratywnym opublikowałam kilka prac dotyczących humoru. W artykule „Can We Have a Recipe for Humour in Relevance Theory?” (*Czy teoria relewancji ma receptę na humor?*) wskazuję na konieczność prowadzenia dalszych badań nad humorem w ramach teorii relewancji, aby oprócz opisu mechanizmu samego zrozumienia treści przekazu humorystycznego uzyskać także wyjaśnienie, w jaki sposób efekt rozbawienia może być uznany za część relewantnej interpretacji. Rozważania te doprowadziły częściowo do postawienia postulatów sformułowanych w artykule „Cognition and Emotions – Jointly Contributing to Positive Cognitive Effects?” (*Poznanie i emocje – wspólny wkład w pozytywne efekty poznawcze?*), mówiących o tym, iż treść emocji (nie tylko rozbawienia, ale także np. gniewu) może mieć istotny wpływ na przebieg procesu przetwarzania i zrozumienia komunikatu. W artykule „Humor or Horror? On Propositional Attitudes in Humorous Discourse” (*Humor czy horror? Nastawienie do komunikatu w dyskursie humorystycznym*) podejmuję temat nastawienia nadawcy do treści komunikatu jako istotnego elementu interpretacji przekazu humorystycznego. Odczytanie nastawienia nadawcy do komunikatu, tak jak każdy inny element interpretacji wypowiedzenia wymaga wysiłku. Jeśli odbiorca nie ma łatwego dostępu do kontekstu, w którym zgodnie z intencją nadawcy powinien przetwarzać komunikat, wówczas duży wysiłek włożony w odczytanie nastawienia nadawcy może zablokować powstanie pozytywnych efektów poznawczych. Przykładem takiej sytuacji może być recepcja komedii o charakterze satyry społecznej przez odbiorcę z innego kręgu kulturowego. Niemożność odczytania nastawienia twórcy/narratora komedii przedstawiającego kolejne elementy fabuły (czyli niemożność spontanicznego zrozumienia, które elementy są z założenia zabawne, a które stanowią tylko tło narracyjne) powoduje znaczne utrudnienie w recepcji humoru. W artykule „A Relevance-theoretic Perspective on Humorous Irony and its Failure” (*Humorystyczna ironia i jej niezrozumienie z perspektywy teorii relewancji*) zajmuję się ironią jako możliwym nośnikiem humoru oraz analizuję elementy interpretacji tego rodzaju ironii, które mogą przyczynić się do nieuchwycenia jej wymowy. Obok niezrozumienia ironii polegającego na dosłownym odczytaniu treści wypowiedzenia, zajmuję się również przypadkami, w których odbiorca ma świadomość, iż nadawca posługuje się ironią, ale nie jest w stanie uzyskać żadnej relewantnej interpretacji takiego wypowiedzenia. Innym omawianym przypadkiem jest sytuacja, w której odbiorca odrzuca podjętą przez nadawcę ironii próbę nawiązania więzi i wspólnego odczuwania rozbawienia.

W innym niedawno opublikowanym artykule dotyczącym humoru podejmuję temat wykorzystywania stereotypów etnicznych w humorze w odniesieniu do popularnego stereotypu „skapego Szkota” („Humour and the Popular Stereotypes of Scots” – *Humor i popularne stereotypy Szkotów*). Przedstawiam argumenty świadczące o tym, iż funkcją stereotypu w humorze jest przede wszystkim dostarczenie tła dla scenariusza dowcipu. Z tego powodu najczęściej eksploatowane w humorze są takie stereotypy, które dają się połączyć z wieloma codziennymi scenariuszami generującymi efekt humorystyczny, natomiast ich spójność z obrazem świata nadawcy i odbiorcy dowcipu nie jest istotna.

Temat roli stereotypów w humorze zamierzam podejmować w dalszych badaniach w odniesieniu do funkcji stereotypów w dyskursie innych rodzajów.

W ramach badań nad językiem figuratywnym, wspólnie z dr hab. Marią Jodłowiec opublikowałam także artykuł proponujący relewancyjny opis mechanizmu metonimii „Metonymy Revisited: Towards a New Relevance-theoretic Account” (*Propozycja nowego ujęcia metonimii w świetle teorii relewancji*). Artykuł ten przedstawia przełomową koncepcję interpretacji referencyjnych wyrażen metonimicznych, którym zostają przypisane odniesienia poprzez działanie procesu kontekstowego zogniskowania poznawczego (*contextual cognitive fix* – Jodłowiec 2015). W opracowaniu przeglądu literatury na potrzeby tego artykułu wykorzystałam znajomość podstaw teoretycznych gramatyki kognitywnej (model Langackera, np. 1987, 1991), którą zajmowałam się jeszcze w doktoracie. Do tego nurtu badań nawiązuje też mój artykuł „Cognitive Grammar Accounts Even for Conventional Implicature”.

Ostatnio moje zainteresowania niedosłownością w komunikacji objęły również badania nad grzecznością językową, czego wyrazem jest artykuł „Niedosłownie grzeczni, czy z grzeczności niedosłowni”, gdzie porównuję ścieżki interpretacyjne hiperboli zastosowanej w celu uwypuklenia grzeczności z hiperbolą użytą do zakomunikowania informacji. Temat grzeczności językowej również zamierzam eksplorować w dalszych badaniach.

B. Translatoryka

Udział w projekcie tłumaczenia na język polski dzieła Sperbera i Wilsona zaowocował artykułem, napisanym wspólnie z dr hab. M. Jodłowiec, pt. „Translating *Relevance: Communication and Cognition* into Polish: Challenges and Pitfalls” (*Tłumaczenie ‘Relewancji’ Sperbera i Wilsona na język polski*). W artykule tym przede wszystkim dzielimy się swoim doświadczeniem, które może być przydatne dla innych tłumaczy podejmujących się przekładu tekstów naukowych. Opublikowany w 2008 r. artykuł „Chicken Little not Only for a Little Audience” (*‘Kurczak mały’ nie tylko dla małych widzów*) dotyczy strategii przekładu (adaptacji?) stosowanych przez tłumaczy filmów animowanych przeznaczonych dla „podwójnego adresata”. Artykuł jest tematycznie powiązany z kursem „Humor w przekładzie”, który prowadzę w Instytucie Anglistyki UW. W artykule pt. „Translation and the Implicit” (*Przekład a znaczenie implicytne*) zajmuję się problemem tekstów, których przekaz polega na zakomunikowaniu szerokiego wachlarza słabych implikatur, które w teorii relewancji nazywane są „efektami poetyckimi” (Sperber i Wilson 1986/95, rozdz. 4.6).

Odniesienia do przekładu obecne są również w pracy „Why the Average Speaker does not Appreciate the Role of Inferential Processes in Communication” (*Dlaczego przeciętny człowiek nie dostrzega roli inferencji*), w którym podjęłam temat eksplicytacji w przekładzie jako strategii kompensującej brak możliwości inferencyjnego uzyskania zamierzonej interpretacji tekstu źródłowego.

Artykuł „Before a Blind Student of English Becomes a Translator” (*Zanim niewidomy student zostanie tłumaczem*) dotyczy pogranicza przekładu i kolejnej dziedziny – komunikacji osób niewidomych. Stwierdzam w nim, iż sytuacja częściowego zrozumienia dotyczy właściwie każdego tłumacza pracującego z tekstami specjalistycznymi, w związku z tym utrudnienia wynikające z ograniczeń percepcji nie stanowią dla tłumacza z poważną dysfunkcją wzroku znacznej przeszkody w podjęciu kształcenia w tym kierunku.

C. Badania nad komunikacją osób niewidomych

W latach 2004-2009 współpracowałam z Ośrodkiem Rewalidacyjno-Wychowawczym dla Dzieci Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej Polskiego Związku Niewidomych W Częstochowie. Praca ta służyła przede wszystkim pomocy beneficjentom ośrodka w nauce języka angielskiego. Na podstawie doświadczeń i obserwacji poczynionych podczas zajęć z dziećmi i młodzieżą napisałam artykuły „Concepts Reflecting Aesthetic Judgments in Blind Children” (*Użycie pojęć oznaczających sądy estetyczne przez dzieci niewidome*) oraz „Forming Shape-related Ad Hoc Concepts by Blind Individuals” (*Tworzenie pojęć ad hoc przez osoby niewidome*). Uczestniczyłam także w projekcie „Per linguas mundi ad laborem”, w ramach którego, wspólnie z prof. dr hab. T. Krzeszowskim i prof. dr hab. B. Markiem, opublikowaliśmy opracowanie *Uczeń z dysfunkcją wzroku na lekcji angielskiego. Wskazówki metodyczne dla nauczycieli*. W ubiegłym roku opublikowałam artykuł „Blind Learners and Comprehension tasks” (*Niewidomi uczący się a zrozumienie tekstu*), w którym zamieściłam i uzasadniłam refleksję, iż dla osób niewidomych od urodzenia rozwiązanie językowych zadań na zrozumienie tekstu czytanego jest bardziej testem ze znajomości realiów życia niż znajomości języka.

Jestem członkiem międzyuczelnianej grupy badawczej TYFLO, która powstała niedawno i jest obecnie na etapie planowania przyszłych projektów badawczych. Mój wkład w pracę grupy polega na praktycznym zastosowaniu wiedzy na temat komunikacji i zrozumienia wypracowanej w ramach teorii relewancji do rozwoju tyflodydaktyki.

6. Inna działalność związana z nauką

Recenzowałam artykuły dla następujących czasopism zamieszczonych na liście czasopism punktowanych:

- Text and Talk
- Pragmatics and Cognition
- Research in Language
- Lodz Papers in Pragmatics
- Psychology of language and communication
- Anglica

Od 2008 roku jestem współorganizatorką cyklicznych międzynarodowych konferencji *Interpreting for Relevance: Discourse and Translation*, odbywających się co dwa lata. Trzykrotnie współorganizowałam również konferencje *Relevance Round Table*, które obecnie odbywają się w różnych ośrodkach akademickich w Polsce. Obie konferencje (*Interpreting for Relevance* i *Relevance Round Table*) stały się znaczącym forum dyskusji dla międzynarodowego środowiska teoretyków relewancji.

Bibliografia cytowana w autoreferacie:

- Austin, J.L. (1962/75). *How to do Things with Words*. Wyd. 2, red. J.O Urmson, M. Sbisà. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bach, K., Harnish R. M. (1979) *Linguistic Communication and Speech Acts* Cambridge MA: The MIT Press.
- Brown, P., Levinson, S. C. (1987) *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Colston, H.L. (1997) „Salting a wound or sugaring a pill: The pragmatic functions of ironic criticism”. *Discourse Processes*, 23; 24–53.

- Culpeper, J. (1996) „Towards an anatomy of impoliteness”. *Journal of Pragmatics*. 25; 349–367. □
- Culpeper, J. (2011) *Impoliteness: Using Language to Cause Offence*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Dews, S., Kaplan, J., Winner E. (1995) „Why not say it directly? The social functions of irony”. *Discourse Processes*, 19; 347–367.
- Fredrickson. B.L. (2001) „The Role of Positive Emotions in Positive Psychology. The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions”. *Am Psychol*. 56(3); 218–226.
- Fredrickson B. L. (2003) „The value of positive emotions” *American Scientist*, 91; 330–335. □
- Gibbs, R. W. (2001) „Irony in talk among friends”. *Metaphor and Symbol* 15(1–2); 5–27. □
- Gibbs, R.W., Colston H.L. (2001) „The Risks and Rewards of Ironic Communication”. [W:] *Say not to Say: New perspectives on miscommunication*, red. L. Anolli, R. Ciceri, G. Riva. IOS Press.
- Haugh, M. (2007) „The co-constitution of politeness implicature in conversation”. *Journal of Pragmatics* 39 (1); 84–110. □
- Haugh, M. (2015) *Im/politeness implicatures*. Berlin: De Gruyter.
- House, J. (1981) *A Model for Translation Quality Assessment*. Tübingen: Gunter Narr.
- Isen, A. M. (1970) „Success, failure, attention, and reactions to others: The warm glow of success”. *Journal of Personality and Social Psychology* 15; 294–391.
- Isen, A. M. (1987) „Positive affect, cognitive processes, and social behavior”. [W:] *Advances in experimental social psychology*, red. L. Berkowitz. Nowy Jork: Academic Press; 203–253.
- Isen, A. M. (2001) „An influence of positive affect on decision making in complex situations: Theoretical issues with practical implications”. *Journal of Consumer Psychology* 11; 75–85.
- Jodłowiec, Maria, 2015. *The challenges of explicit and implicit communication: A relevance-theoretic approach*. Frankfurt, Peter Lang.
- Kryś , K. (2010) „May amusement serve as a social courage engine?”. *Polish Psychological Bulletin* 41; 67–73. □
- Kryś, K., Wojciszke, B. (2013) „Analiza wybranych zmian □ w funkcjonowaniu społecznym osób rozbawionych”. *Psychologia Społeczna* □ 83 (26); 277–289.
- Langacker, R.W. (1987) *The Foundations of Cognitive Grammar: Volume I: Theoretical Prerequisites*. Stanford CA: Stanford University Press.
- Langacker, R.W. (1991) *The Foundations of Cognitive Grammar: Volume II: Descriptive Applications*. Stanford CA: Stanford University Press.
- Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. Nowy Jork: Oxford University Press. □
- Leech, G. (1983) *Principles of pragmatics*. Londyn: Longman.
- Marcjanik, M, (1992) Typologia polskich wyraz □ eń je □ zykowych o funkcji grzecznościowej. [W:] *Je □ zyk a Kultura. T. 6. Polska etykieta je □ zykowa*, red. J. Anusiewicz, M. Marcjanik. Wrocław; 27–31.
- Marcjanik, M. (2007) *Grzeczność w komunikacji językowej*. Warszawa: Wyd. Naukowe PWN.
- Nord, Ch. (1993[2009]) *Einfu □ hrung in das funktionale U □ bersetzen. Am Beispiel von Titeln und U □ berschriften*. Tu □ bingen: Francke. „Wprowadzenie do tłumaczenia funkcjonalnego”, fragment oryginału tłum. Katarzyna Jaśtał. [W:] *Współczesne teorie przekładu. Antologia*, red. P. Bukowski. M. Heydel; 173-191.
- Oatley, K., Johnson-Laird P.N. (1987) „Toward a Cognitive Theory of Emotions”. *Cognition and Emotion* 1 (1): 29-50.

- Pexman, P., Zvaigzne M.T. (2004) „Does irony go better with friends?”. *Metaphor and Symbol* 19(2);143–163.
- Searle, J. (1975) „A taxonomy of illocutionary acts”. [W:] *Language, Mind and Knowledge*, red. K. Gunderson. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press; 344–369.
- Skudrzyk, A. (2007) Normy grzecznościowych zachowań jezykowych [W:] *Sztuka czy rzemiosło? Nauczyć Polski i polskiego*, red. A. Achtelek, J. Tambor. Katowice: Gnome; 105-122.
- Sperber, D. (1996) *Explaining culture: A naturalistic approach*. Oxford: Blackwell.
- Sperber, D., Clément, F., Heintz, Ch., Mascaro, O., Mercier, H., Origgi, G., Wilson, D. (2010) „Epistemic vigilance”. *Mind & Language* 25; 359-393.
- Sperber, D., Wilson, D. (1995/86). Wyd. 2, *Relevance: Communication and cognition*,. Oxford: Blackwell [2011] *Relewancja: komunikacja i poznanie*, tłum. zespół. Kraków: Tertium.
- Sperber, D., Wilson, D. (1998) „Irony and relevance. A reply to Seto, Hamamoto and Yamanashi”. [W:] *Relevance Theory: Applications and Implications*, red. R. Carston, S. Uchida. Amsterdam: John Benjamins; 283-93.
- Sperber, D., Wilson, D. (2008) „A deflationary account of metaphors”. [W:] *The Cambridge handbook of metaphor and thought*, red. R. W. Gibbs. Cambridge: Cambridge University Press; 84–105.□
- Sperber, D., Wilson, D. (2015) „Beyond speaker’s meaning.” *Croatian Journal of Philosophy* XV(44); 117-149.
- Terkourafi, M. (red.) (2015) *Interdisciplinary Perspectives on Im/politeness*. Amsterdam: John Benjamins.
- Wilson D. (2006) „The pragmatics of verbal irony: Echo or pretence?”. *Lingua* 116; 1722–1743.
- Wilson, D., Sperber D. (1992) „On verbal irony”. *Lingua* 87; 53–76.□
- Wilson, D. Sperber, D. (1993) „Linguistic form and relevance”. *Lingua* 90; 1–25.
- Wilson D., Sperber D. (2012) „Explaining irony”. [W:] *Meaning and relevance*, D. Wilson, D. Sperber. Cambridge: Cambridge University Press; 123–145.□
- Yus, F. (2000) „On reaching the intended ironic interpretation”. *International Journal of Communication* 10(1–2); 27–78.□

Agneszka Pihońska